

Štefanija Mesarić

NÉTI ŽÊNE SÓ NÉ, KAK SÓ NÊGDA BILE

Komedija na donjemeđimurskom kajkavskom narêčju

Ljubljana, 2007

Uloge:

MIŠKA - japa
JÀNA - mama
NINA - kći
IVÊK - sin
MARICA- sneha
ANA - prijateljica
FRANC - sosêd
MARA - sosêda

Mjesto radnjê: Izmišljêné događaj v Međimurju

KOLOFON

Neti žene so ne, kak so negda bile

Autor i nosilac avtorskih prava: Štefanija Mesarić

Međunarodni klasifikatori: 001109208

E izdanje, pdf format

URL dostup: <http://medimurje-v-mojem-srcu.si/wp-content/uploads/2021/07/NITI-ZENE-SO-NE-KAK-SO-NEGDA-BILE.pdf>

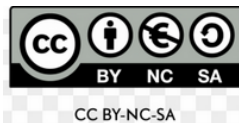
Dostup od: 20.7. 2021

Samonaklada, Ljubljana

Uredila: Lucija Matič

Godina izradnje: 2007

Nije za prodaju. CC licenca

(Jàna dêla na vrtu, žuri sê, kaj sê naprâvi ... Miška hodi po kuhnji i išče dê bó kaj jêv. Nina sêdi za kompjuterom i nekaj piše s slušalicama na vuhima. Med razgovorom Miške i Jàne dojdê sosêda Mara)

MIŠKA: Dê si ti žena? Tu bi čovêk lefko hmrv od lakote, a têbê baš jàko briga. Kot si hola tak dovgo?

JÀNA: *(podruglivo...)* Malo sam sê špansirala kak vidiš...

MARA: Bók dêj. Miška kaj ti si domaj? Jà pak sam mislila da si nêgdi z Francom.

MIŠKA: Kak vidiš sam domaj, *(pokože na Jàno)* dosti sê ona špancıra, a jà tu lačen čakam. Prinas, dok so bili išče pokojna mama živi, sê je navêk jelo ob vuri.

JÀNA: Je, tak vêliš! A što bi vam potrefil vuru? Im sam tu kak na železnički stanici! Jên didê, drugi dojdê, jên je na dieti, drugi bi navêk samo jev. Malo poglej koli sêbe pak bóš vidêv da sam do vê bila na vrtu!

MIŠKA: Mêne je né nikaj briga! Jà nam čakav da bó što odkód došev. A ti, pak si si sàma kriva kaj sé je tak nafčila. Poglej Nino! Tam samo sêdi i bulji vut kumpjuter! Da sê bó nafčila kaj dêlati? A Bog znà da dojdêjà Ivêk i Marica z službê!

MARA: Kaj vê tu bófčeš? A da si dišev tak kak si sê dogovàrjav, onda bi biv lefko i lačen.

MIŠKA: Božja žena, pa kaj vê tu blêbečeš? S kém sam sê jà duhom kaj dogovàrjav? S kém? Povêč mi lêpo?!

MARA: Kaj sê vê vum zmotàvlješ! Dogovàrjav si sê z mojim Francom kak bóte vašo stàro pajdašico koli navàžali, im je sêrotica vêč sê zàbila di je kaj!

MIŠKA: Móci Mara! Jà sam sê né nikaj dogovàrjav!

MARA: Jesi! Dobro sam jà čula! Sam kaj sê vê ti tu vum zmotàvlješ! A

on moj tožjêk, tak je biv sladki kak med dok je išêv od doma.

(*sladko*)

Maro, idêm vê jà po sósêda, ónda pemo malo vum. A kak vidim i têbê je srêdiv!

(*med tim sê Nina obrne od kompjutera, nekaj išêe...i posluša...*)

JÀNA: Kaj vi dvà tu govorite? Jà vas nikaj ne razmem. Kakov dogovor sé ti to čula?

MARA: Znâš onó njihovó pajdašico Anó, štêra je kak dête navêk za njimi bêgala, a ónda je dišla dêlat, néti sàma nêznam kam. No, vê ti je frajlica lêpó došla na dopóst i oče, kaj ti jo bódo tvoj Miška i moj Franc lêpo koli navàžali i razkazóvali kaj je novoga v sêli.

MIŠKA: Mara nêj svàjo dêlati! Jà nêznam kaj ti to govoriš! Pak sé né bnorila! To sé ti nêkaj nampak čula.

MARA: Je vê bóm na zàdnjê jà kriva, štêra sam čula, kak sê spominate, a ne vi dvà, ké ste sê po škomêčki dogovàrjali.

JÀNA: Zàto sé biv ti tak kak zblojeni , da sé me né vidêv na vrtu kak dêlam. Da sê španciram, si màm povêruvav! Zàto, kaj si ti mêv te nàkane! Da je došev Franc po têbe, onda bi biv lefko celi dên lačên!

NINA: Kaj je pok kaj nampak? Kaj sê svàdite?

JÀNA: Nikaj sê nê svàdimo. Mi smo ti vêč malo starêši, pak slabi čujemo. Ónda té sê spominamo tak, kak sê drugi svàdijo.

(*med tem je došel Ivêk, a taki za njim i Marica z vrečicim v rokàj i màm se posprovlja...*)

IVÊK: Bok! Kaj bó dobroga sósêda, je kaj novóga, kaj ste tak zažàrjêni?

MARICA: Dobêr dên. Stvarno, tak ste črlêni, a i vi mama. Kaj je kaj nampak?

NINA: Sê je po stàrom. Tobože slabo čujêjo , pak sê onda cêle dnêvê pričkajo, što jê kaj nampak čuv ili rêkêv.

IVÊK: To, da mama slabi čuje ti je istina. Sê zmisliš dok sam biv v Zàgrebu v bolnici?

NINA: Jê, sê zmislim i kaj vê to ima vêze z maminim sluhom?

IVÊK: Kaj? Vê bóš čula: Jà ti sê tam lepo spominam z doktoricom odkód sam i kak je prinas, a ona je rekla kak znà dê je to i kak je jàko dobra međimurska gibanica i pita ali znàm za rêcêpt. I tak ti jà lepo telefóniram mami naj ga donêsê .

JÀNA: Dêj samo tiho bódi. Rêkêv si mi nêj donesêm gibanicó! Skorom so mi roke odpale, dok sam po celi Ilici nosila korpó z gibanicóm.

NINA: (*sê smeje*) I kaj si jó ónda donesla nazàj dimo?

JÀNA: A kaj bi. Sê só pojeli, a mene je tak bilo sràm kaj sam zàbila doktoricó pitati za Ivêka kak mu je i da pê dimó.

(*med tem sê Ivêk blàči čisto robačó i nameče drugo kravato*)

MIŠKA: Tak kak sé vê zàbila da sam lačen. Jesti bi mé dàla, a ne tu posljušaš Maró, kak sê zmišljuvlje.

JÀNA: Tam ti je bilo sê prêpràvljêno, pak sé si mogêv zêti. Vê itak pêmo si skupa k stolu!

MARA: Bóš ti vidêv što sê zmišljuvljê, bóm té dokàzala! Idêm vê onóga mojêga tožjêka iskat. Bog vam blagoslovi!

IVÊK: Fàla lêpa. Vi samo jêčte. Jà nêmam časa. Za jêno vuró moram biti nazàj v službi, na sastankó.

MARICA: Niti jà nam nikaj jêla. Ivêk tà kravata ti nikak nê paše. Tam si zêmi onó drugó.

IVÊK: Kaj sé mé né ónda prepràvila da bé sé jà màm svêzav. Vê nêmam časa i tà bó dobra.

MARICA: Néje dobra, nikak té ne paše! Zameni sé tó kravató ili robačó!

MIŠKA: Zàto je i tak nàtom svêtó sê nampak. Mêni je moja mama, no i Jàna, navêk na postêljó prêpràvila kaj sé bóm blêkêv.

(*čàka da mó JÀNA dà na stol za jesti...sé sêdê i jê...*)

MARICA: Kak jà nêj znàm da bó Ivêk kam išêv? Im sam vê ràn z njim

vred došla i vè ga nêj mom pedênam, koda nêmam drugoga posla.

NINA: Praf imaš Marica. Je né malo dête kaj sê nêj znav oblêči.

IVÊK: Ti pak tiho bódi. Dê j nêj bilo mame bi ti znàla. I té bó srêcên štêri te bó dobiv!

(*vêže si drugó kravato*) Na poglej jê vè dobro?

NINA: Ne, takvóga sé bóm zêla, kak jê naš japa, kaj si bó moje gačê blêkev zató kaj na znav dé só njevê v lomàru.

JÀNA: Nej Nina tak govoriti. Im té mi sêga lomàra preobrne dok sé sàm kaj jêmljê. Ónda je bóljê da mó sàma prêpravim.

MARICA: (*popravlja Ivêku koli vràta*)

Pustitê jà mama nêj govori, bórmêš ima praf. Pogledjte, japa čakajó pred fréžidêrom kak dêj sê slikali, a za jêsti sé nadó zêli. Čakajó kaj jim vi lêpo narêžête i sêvératê kak dêj bili v hotelu.

MIŠKA: A né, tak bóm kak Ivêk, dvàpót sê bóm prêslàčiv! A ona ako mi dà svojó kijkló sé jà bóm blêkêv, bó jà sràm a né mênê. Si bódó rêkli kaj jê nampak z Jànóm, a né z mênóm.

(*malo išče jê i didê vum*)

JÀNA: Kà nêvolja je vuvás došla? Jà nêznam kaj vam je! Čovêk vas komaj čaka kaj bómó si skupa i kaj bó sêma dobro, a nazàdnjê jê sê nampak. Vê sé bóm i jà lêpo sêla pak bóm čakala. Bóm vidla što sê bó za kaj prijav. Mrtik bó japa i mene pozvav na špancir.

IVÊK: Hoj sém! (*stisne jà k sê bi*) Pak ti nišči nikaj nêcê. A kaj bómó mi bez têbê. Glêj, kupiv sam sé novê hlačê, a mi je bóš malo podróbila? Ti vêč znáš meró.

JÀNA: Tam imaš ženó, nej té ona podróbi. Kaj nam jà kriva da te samo mazim.

IVÊK: Marica, dêj mé je ónda ti podróbi, kaj je bóm drugi tjedên mev na izlet.

MARICA: Nêmam časa. Do vè só ti navêk se mama kràjšali, pak té nêj i te. Jà te nam poslušala, da nêznam tak lêpo zašiti kak mama.

IVÊK: Dobro, ako nêcêtê, vêc bóm jà nêkoga našêv kaj mé je skràjša.
Sósêda Mara mé je kuljkó pot rekla naj sam dojdêm k njoj dok mi
bó kaj treba.

NINA: Marica pitaj Ivêka ali se je i on kaj dogovàrjav.

IVÊK: Što sê je kaj dogovàrjav? Pok si nekaj zmišljuvljêš! Vê itak
némam vêc časa, vêc bómo to mi razčistili!

MARICA: Nina nêj ga pêhati. Ónda bómo sê mi krivê ako bó kaj
nampak v službi. Si čula japó? Možó jê treba sê lepo prêprajti na
posteljó i sê mó donêsti, tak kaj naš zàbila!

JÀNA: Tak vam je puce bormêš nêgda i bilo. Žêna jê morala biti z
možóm vrêd napoljó i sê po sót. Dok sê jê tam nadêlala jo je
domaj išcê sê dêlo čakalo. Fnóge pak só za sê bile sàme.

NINA: I pok vêliš da vam je bilo negda lepše.

JÀNA: Sigórno da nam je bilo lepšê. Bili smo mlàdi, navêk smo jen
drugomó pomàgali, a negda sê je pri sakom dêli popevalo,
pak nej bó to čehara, ljuščênjê koruze ili dok só sê pleli cekeri.
A dok nam jê bilo têško, smo sé pogotnuli, zàto kaj smo né mêli
čas na to niti misliti.

MARICA: Bormeš dok sê jê koruza ljuščila sê jê z sakoga škedja čula
pjesma. Toga sê i jà zmislim. Dok pak smo prodale cekere, smo
sê lepo skupa zišle, si kupile najrojši Mentola ili čokolodnoga
likera i da vidiš kak smo popevale.

(Marica zeme hlače i didê je krojšat...)

JÀNA: Kóljko pót pak nas je dêšč pràv dok smo sêno peljeli dimo. I kaj
smo naprajli, stisnuli smo sê pod plofto i popêvali do doma. Konji
ili kravê só znale sàme pota, pak jim jê né bilo treba nikaj govoriti.

NINA: Zakaj pak sé vê nê zapopevleš?

JÀNA: Zakaj? Ti si navêk vutém kompjuteru, Miška gledi kak se v
sabóru svodijà, Marica i Ivêk imajà svoje probleme. I dê i da
óna nej popevljem?! Zàto didêm vum i tam si na vrtu stiha, malo
zapopevljem.

(to mirno idilo prekine Franc, ki dobeži nuter...)

FRANC: Jàna dê je Miška ili Ivêk? *(Jàna mu oče reči ali jà prekine)*
Čàkaj kaj ti povêm, ako vê dê sim moja Mara, rêči da sam biv
cêlo vrêmê tu privas.

JÀNA: Kaj jê špancêr gotof? *(dojdê nuter Miška)* O tu ti jê pajdâš
štêroga sé staj domaj . Dobro stê sê dogovorili.

FRANC: Kak ti znâš...?

(Miška ga fletno prekine, Jàna didê tobóže fkrej...)

MIŠKA: Nikaj nêzna! Pak smo sê né nikaj dogovàrjali! Žênê kak žênê
pusti jê, navêk nêkaj brlondajó .

FRANC: Što pak je Jàni povêdav za naš...?

MIŠKA: Pak ti govorim da ga né bilo nikvoga dogovora i toga sê drži.
Tu ti je bila tvoja Mara! Vê sê flêtno zmislil kaj bôš govoriv.

FRANC: Vê bóm morav lagati, a nigdi sam niti nê biv.

MIŠKA: Dê pak si ónda biv?

FRANC: Dišev sam té jà k zadržnomó domó, čakam ti kak smo sê
Dogov...očêm reči spominali. Si me spétovljejó kaj tam dêlam, a
jà sam vêč né znav kaj nêj govorim. Ónda ti sê obrnem i glej
vràga, Mara ti idê po vulici. Flêtno sam sê skriv i dobežav k
vam.

MIŠKA: Zabadaf si bêžav. Vêč jê bila tu. Jà sam jé né nikaj priznav.
Najbóljê da rêčêš da jê sê nampak čula. Ti, dê pak je bila Ana?

FRANC: Nêznam. Čakav sam kak bedàk, vê bóm stopram domaj
posljušav a nigdi sam ni biv.

MIŠKA: Mogeve sé me počakati, pak bi sê lêži nêkaj zmislili. Tiho vê
bódi, na tu sé sêj i jednoga si spijemo.

*(vutom dojdê Marica i dopelje Maro. Hlače do nazoj na stolec
...čez čas sê vrne Jàna , zeme hlače i počne jih kràtiti)*

MARA: Tu si turistički vodič?! Dê pak je turistkinja?

FRANC: Maro kaj ti je? Im sam biv do vê na vrtu, vê pak sam došev malo k sosêdu.

MARA: Ne govori mi dê si biv, sê sam jà pogledala. Ako treba bóm naručila telefonski spisêk, pak bomó ónda vidli što je nampak čuv.

MARICA: Nejte sosêda tak govoriti. Pak je to né nikaj nampak ako só ji pomàgali.

MARA: Nijê nikaj nampak, samo kaj me ima za bedàka, to je nampak. Kaj sam čula sam čula.

MIŠKA: Vidiš Mara da smo tu skupa. Kaj bnorêvlêš. Bole da sé domaj spàla. Kam sé sé bóžja žena dêlo glàvó?

MARA: Moja glàva je na pràvi mesti. Samo kaj jêdni to nê vidijo. Marica, sé né rekla da je Ivêk na nekvóm sastanku.

(*gledi vum*)

MARICA: Jesam, mom je srmàk morav ođiti, niti jê né nikaj jêv.

MARA: Jêv té je on jêv, drugač sê nêj mogev tak lêpo špancirati. Hoj ga glêt. Hodi po potu tak, kak gosàk. Glej, k vam pëljà nêkvo damó!

(*gledido skupa...Marica ne vêrje očima...*)

IVÊK: Glejte koga sam vam dopêljav! Ali jà poznate?

ANA: Dobar dan dêčki. Pa ne da sam se toliko promjenila. Neznam sa kojim sam razgovarala po telefonu? Čekaj, meni se čini da si to ti Franjo a ti Miškec. Pa ja sam Ana!

MARA: Fàla dràgomu Bogu! Nêsam bnorêla!

ANA: Pa pravo da vam kažem, skoro sam se izgubila. Da nije bilo ovog dečka, neznam gdje bi sad bila. Pa tu je sve drugačije nego se sjećam.

MARA: Kajpak neg je drugačije. Samo međimurski išče govorimo!

FRANC: Dêj sê malo zmiri. Pak vidiš da je vê stopram došla, a tam sê ni mela s kim spominati po domače. Vidiš da nas sê razmê.

ANA: Pa jesu i tamo naši ljudi, ali znate kako je, moraš se prilagoditi novoj okolini. A tko ste vi gospođo?

MARA: Jà sam vam Mara, žena od vašega pajdàša. Kaj pak je vas doneslo dimo?

ANA: Kako da kažem, nešto me uhvatilo tu unutra i evo me. Jao, kako ste mi lijepi. Tako sam žedna. Mogu li dobiti čašu vode ?

(v isti màh skočijo Miška, Franc i Ivêk i skorom podê rejà Jànu...)

JÀNA: Ljudi Božji, im stê mê skoróm podrli. Kaj jê kaj nampak?

MARICA: Ah nikaj jê né nampak. Samo só si tri skočili po kuficó vodê .

JÀNA: A vê vidim kavalirê na dèlu.! Kak vidim, vi stê tà pajdašica šteró só nam tajili? Dé pak stê sê gubili? Zaradi vas jê skorom došlo do svoje.

ANA: Pa jučer vam se šetam i sretnem Iveka. Bio je tako ljubazan i odmah se ponudio da mi malo razkaže sve što ima novog u selu. A stvarno ima dosta toga za vidjeti.

MARICA: Vê vidim i jà da ima stvarno dosta novog i ono kaj sam sé né nété v snu mislila.

IVÊK: Marica, néje tak kak si misliš. Samo sam té zàbiv povêdati, a dê sam jà mogêv znati da ona išče našega japu i sosêda Franca. Nego, si mi mrtik podrobila hlače?

MARICA: Jesam, tam so ti na stovcó. A mi dvà sê bomó potli spominali, kak je bilo na sastanku.

(Ivêk didê k stovcu zdigne hlače i)

IVÊK: Kaj sé mé naprovala z hlačima?! *(si sê obrnejà k njemu)* Pak so vê to trifrtàljne, a nê dogê hlače!

MARICA: Jà sam ti je skràjšala samo za jên pèdêj. Tak kak sam navêk vidla mamu.

JÀNA: Marica, pak i jà sam mu je skrojšala ron tak. Ti si rekla da mu je naš, pak sam sé mislila, ajde kaj na dèčko mèv prêdóge hlače, bóm mu jà to napravila.

IVÊK: Vê poglêjte kaj ste napravile i to samo zàto, kaj sê nêznatê dogovoriti!

ANA: Pusti Ivek, pa to su samo hlače! Nego tko je ona djevojka tamo za kompjuterom?

MIŠKA: To ti je moja kći Nina. Nina, hoj sém kaj tê upoznam z mojom pajdašicom. Kaj tam dèlaš celi dên?

(Nina se stàne i idê k njim...)

NINA: Kaj dèlam? Pišêm gluposti, štêrê vi zdèlavate.

KRAJ